

pachtýř nemůže se vůbec domáhati obnovy pachtu dle zmíněného zákona, nýbrž pravý opak. Ustanovení § 14 dotčeného opatření Stálého výboru bylo na újmu starého pachtýře, a když bylo v pozdějším zákoně vypuštěno, odpadlo ono omezení práv starého pachtýře, a musí nyní nový pachtýř bezpodmínečně ustoupiti starému pachtýři, který učinil do 30. září 1921 oznámení, že si pozemek nadále podrží v pachtu, jsou-li tu jen podmínky § 1 zákona. To plyne nejen z doslovu § 1 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 313 sb. z. a n., který přiznává právo na obnovu pachtu zcela všeobecně a bez jakéhokoliv omezení v š e m pachtýřům zemědělských pozemků, jichž pacht se končil v druhé polovici roku 1921, nýbrž i z materialii zákona, v nichž se zdůrazňuje, že jde o to, by půda nebyla odnímána p o s a v a d n í m pachtýřům, jichž pachtu docházejí anebo jimž je vlastníci vypovídají, a konečně i ze srovnání s předpisem § 6 vládního nařízení ze dne 5. října 1921, čís. 361 sb. z. a n., vydaného na základě zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 337 sb. z. a n., dle něhož, bylo-li učiněno oznámení p o 30. září 1921 ve lhůtě nařízením prodloužené, a byl-li propachtovaný pozemek do dne, kdy toto nařízení nabylo účinnosti, propachtován jinému pachtýři, obnovuje se starý pacht j e n t e h d y, když by ztráta pachtu ohrozila existenci starého pachtýře. Z toho dlužno logicky usuzovati, že dotčené nařízení, přiznávajíc pachtýřům dobrodiní prodloužené lhůty k oznámení, činí tak jen za n o v é další podmínky, která pro nárok, přihlášený v čas, n e p l a t í. Z ustanovení § 5 obč. zák. nelze odvoditi opaku, neboť zásada, že zákon nepůsobí zpět a nedotýká se nabytých práv, platí jen tehdy, když pozdější zákon nestanoví nic jiného. Zákon ze dne 12. srpna 1921, čís. 313 sb. z. a n., zasahuje však vědomě a úmyslně do případných práv nových pachtýřů, stanově, jak již uvedeno, zcela všeobecně a bez jakéhokoliv omezení, že právo na obnovu pachtu přísluší všem pachtýřům zemědělských pozemků, jichž pacht se končil v druhé polovici roku 1921. Důvod, pro který nižší soudy zamítly nárok stěžovatele na obnovu pachtu, před zákonem neobstojí. Okolnost, že stěžovatel sám vydražil dne 5. září 1921 pacht dílce požadovaného pozemku, není jeho nároku na překážku, neboť stalo se tak za jiných podmínek a starý pachtýř má dle § 5 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 313 sb. z. a n., právo na obnovu pachtu za podmínek dosavadních. Propachtovatel vznesl námitky proti obnově pachtu pouze a jedině z toho důvodu, že celková výměra zemědělských pozemků, nalézajících se v jeho vlastnictví, nečiní více než 15 ha (§ 2 lit. a) obč. zák.). Z toho důvodu však n e l z e v daném případě odporovati obnově pachtu, poněvadž jde o pozemky, které náležejí kostelu (záduší), tedy osobě právnické (§ 2 odstavec první dotč. zák.). Když tomu tak jest, bylo podle § 16 nesp. říz. vyhověti mimořádnému dovolacímu rekursu.

Čís. 1487.

Až do odevzdání pozůstalosti může býti zůstavitelův dluh vymáhán na dědici, i když přihlásil se k dědictví bezvýjimečně, jen ze jmění pozůstalostního a nikoliv též z jeho vlastního jmění.

(Rozh. ze dne 14. února 1922, R I 179/22.)

Vymáhající věřitelka nastupovala pro dluh pozůstalostní exekucí na jmění dědiček, přihlásivších se k pozůstalosti bezvýjimečně. V době exekučního návrhu byla sice pozůstalost již projednána, nikoliv však ještě odevzdána. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Otázkou je, ručí-li dědic za dluhy pozůstalosti do odevzdání její jen jméním jejím či také svým vlastním. Jen jméním pozůstalosti, a to i tehdy, přihlásil-li se bezvýjimečně. Do odevzdání pozůstalosti může dluh zůstavitelův od dědice býti žádán a tudíž také vymáhán jen jako od zástupce pozůstalosti, tudíž také jen ze jmění pozůstalosti a nikoli z jeho jmění vlastního, které má mimo svou vlastnost dědickou. Tak dle dv. dekr. ze dne 19. ledna 1790, čís. 1094 sb. z. s., žaloby pro nároky proti pozůstalosti mohou proti němu řízeny býti jen jako proti dědici, tedy jako zástupci pozůstalosti, nikoli proti jeho vlastní osobě. Ale i rozsudek, tedy exekuční titul, zní pak proti němu jako dědici neboli proti pozůstalosti a nemůže proto do jeho vlastního jmění býti vykonán (§ 7, odstavec první a § 9 ex. ř.), stěžovatelka tedy neprávem takovou věc žádá. Marne se při tom dovolává § 547 obč. zák. Tento sice praví, že přihlášený dědic představuje zůstavitele, ale rozumí se samo sebou, že jen ohledně jmění pozůstalostního, nikoli i co do jmění jeho vlastního, s nímž zůstavitel neměl ničeho co činiti: tu představuje dědic sama sebe. Rovněž neprávem dovozuje stížnost opak z § 820 obč. zák.: ručí-li dle tohoto dědicové bezvýjimečně přihlášení i po odevzdání pozůstalosti věřitelům pozůstalosti solidárně, nelze z toho nijak vyvozovati, že jim ručí před odevzdáním také svým vlastním jméním, nýbrž jen, že i před odevzdáním ručí solidárně, ale to ovšem jen jméním pozůstalostním. To plyne jasně z porovnání s §§ 281 a 550 obč. zák., dle nichž výmínečně přihlášení dědicové ručí solidárně jen do odevzdání pozůstalosti, pak ale jen do míry svého podílu. Ten smysl tedy má úsudek z opaku slov § 820 »i po odevzdání«, že se co do otázky solidárnosti u bezvýmínečně přihlášených dědiců doba před odevzdáním a doba po odevzdání neliší. Pro otázku ručení vlastním jméním je rozhodna doba odevzdání. 15. kap. obč. zák. jedná o vzetí pozůstalosti v držbu a § 797 praví, že odevzdání jest přenechání v právní držbu, v dalších pak se liší mezi dědicem bezvýmínečně a dědicem výmínečně přihlášeným, při čemž se právě předpokládá, že pozůstalost už byla odevzdána; onen ručí neomezeně (§ 801), tento však jen do míry pozůstalosti (§ 802), t. j. svého podílu (§ 821). Teprve odevzdáním pozůstalosti pomíjí pozůstalost jako zvláštní právní podmět, jmění její se s jméním dědice směšuje, a teprve po tom může býti řeč o vlastním ručení dědice. V tomto případě pozůstalost ještě odevzdána nebyla a jak ze spisů vychází, vymáhající věřitelce jde o svršky, jež jsou osobním majetkem dědiček.

Čís. 1488.

Exekuci na závodní podíl společníka s r. o. jest vésti exekučním prodejem, nikoliv vnucenou správou.

(Rozh. ze dne 14. února 1922, R I 180 22)